

բարձրանայ Ս. Եկեղեցւոյ ամենա-
բարձր գահուն վրայ իբրև փոխանորդ-
Յիսուսի Քրիստոսի, ճշմարիտ Հայր
և անսխալ լուսաւորիչ և ուղղիչ հա-
ւատացեալ ժողովրդոց և առաջնորդ-
Ս. Եկեղեցւոյ, որուն համար կը մաղ-

թեմք որ Աստուած շնորհէ զինքն ընդ-
երկայն աւուրս և յամայր ամն ճըշ-
մարտապէս օրհնեալ և օրհնութիւնա-
բեր Հայր և Պահապան:

Հ. Թ. ԱԿԳԵՐ

Գ Ի Շ Ե Ր Ա Յ Ի Ն Ո Ի Ղ Ե Ի Ո Ր Ո Ի Թ Ի Ի Ն

Կը մեկնինք, կէս գիշեր է: — Դժուր դանդաղկոտ է երկվարն,
Անիւներուն վրայ խախուտ կը տատանի կառքն երեւուն:

Ո՛ն, մըտրակէ՛, կառավար...
Աներկիւղ ու զուարթ որդիք մենք դիպուածին, մեզի համար
Ապառնալիք չունի անտառքն, չունի ստուերը վըտանգներ,
Քարեր չունի ճանապարհն:

Քուն, թագուն է ամէն բան — օ՛ն, մըտրակէ՛, ո՛վ կառավար...
Կը դիտէ ամպէ մը դուրս լուսին հեզնի ծիծաղելով:
Ալևոր չարամիտ, դաշտավայրին վրայէն նըսեմ

Լըրտեսելով կ'երթայ նա:
Գէպ ի սքողուած երկինք ծառերը ծուռ ոստերը կ'երկընցնեն,
Գալարուած կըմախքներու աղօթարար թներու պէս:
Ի՛նչ կը պատմես, ո՛վ անհուն...

Աստուորակ, ամպէ մը դուրս, լըրտեսելով կ'երթայ լուսին:

Կանգուն, յուզուած և գունատ, աչքս անքըթիթ և մոլորուն,
Ես, մագերէս տըւած հովին, վըհին կը հարցընեմ:

Կ'ընկուզանէ՝ աղջամուղջն
Հոգիներու աղօթքն ու քէն, սիրողներու շուրթին համբոյրն,
Երազն, ոճիրն և արցունքը, զըզուռնները խելաթափ
Թունաւորուած սէրերու:

Խաւարին մէջէն կ'անցնին հառաչանքներ և սարսուռներ...

«Ի՛նչ կ'ընես, ի՛նչ կ'ուզես...» կը հարցնեն ինձ՝ անսուրբ փոսէն
Ելած խօլ բոցիկներ՝ ցած որմերու մօտ թափառիկ

Մեռելոցի մը մըթին:
Զեմ գիտեր, կը փընտռեմ բազմն: Ուղին թերեւ անվախճան է:
Անվախճան թերեւ գիշերն. հոգ չէ: Ունիմ արիութիւն:
Ո՛ն, մըտրակէ՛, կառավար...

Ես ձեզմէ չեմ վախճնար, մեռելոցի խօլ հոգիներ:

Թըմբալից դատարկութեան խաղաղաւէտ լըռութեան մէջ,
Խորհրդաւոր պահանորդ, մարդկային միտքը կը հըսկէ,

Նըման անմահ հրեշտակի:
Կը հըսկէ, և թեազգեաց յանդըզնութեամբ և երազով
Կոյր երկրին քովէն կ'անցնի և ամպերուն արծաթափայլ,
Փաղափարին և փոսին:

Փլատակներուն վրայ, ո՛վ միտք, իբրև անմահ հրեշտակ հըսկէ:

ԱՍՏ. ՆԵՎԻԻ

Ա Ն Ա Ն Ո Ւ Ն

Ես անուն չունիմ — խոնաւ խըխըլուկ տան

Աղջիկն եմ ես գրեհչիկ.

Անիծեալ է ընտանիքս և վատագոհի,
Բայց իմ մէջըս կը բուռնուի բոց մ'աննըխուն:

Անըզգամ գաճաճ մ', հրեշտակ մ'ազօթաւոր
Կը հետեին քայլերուս:

Լեռն ու դաշտ իմ մըտածումըս կ'արշաւէ,
Մածէպակ պէս բոցալունչ ձիւտն վըրայ:

Անըծուած մ'եմ ես սիրոյ ուստիւթեան,
Անուշութեան և ուժի.

Անգիւնդին զիս աղշամուղջը կը քաշէ,
Կը յուզուիմ երբոր մանկիկ մը փոյփայեմ:

Թարգմ. Հ. Արխստակէս Վ. Զասգամովիւսմ

Կը ծիծղամ, երբոր մըտնէ դըժբաղդութիւն
Իմ տընակիս դուռնէն ներս.
Կը ծիծղամ, երբ ընկեցիկ եմ և նեղուած,
Անըսփոփ և անզրարթ, կը ծիծաղիմ:

Սակայն խոնջ և դողդոջուն ծերերու վրայ,
Հացկարօտին վրայ, կու լամ.
Կու լամ հիւժ տըղիկներու վրայ և նհար,
Անծանօթ բիւր վիշտերու վըրայ, կու լամ:

Եւ երբ լացը սըրսէս դուրս կը զեղանի,
Խիզախ երգովս ուսնսովոր,
Որ կուրծքիս մէջ և բերսիս վրայ կը թըրթռայ,
Կը նետեմ բոլոր հոգիս պատառ պատառ:

Հոգը՝ գայն ով որ լըսէ. և վատ նախանձ
Եթէ ծեծէ զիս, իսպթէ,
Կ'անցնիմ բաղդը զըրգեղով և չեմ նայի,
Եւ ինձ չի հասնիր սըլաքը թունաւոր:

ԱՏԱ ՆԵԿԻՐԻ

Ա Ր Ո Ւ Ե Ս Տ Ի Գ Ո Ր Ծ Ե Ր
Մ Ե Ր Մ Է Ջ

Ամէն ցեղ ունի թանգարան մը ուր կը ցուցադրէ իր ազգային տաղանդներու գեղարուեստական գործերը: Մենք մեր հողէն օտարացած ենք, ու մեր գեղարուեստի նոր ներկայացուցիչներն ալ օտար աստղերու տակ կ'ապրին: Վենետիկի միջազգային ցուցահանդէսին մամուլի տեսուչը իմ մէկ բողբոլս վրայ կը պատասխանէր ինձի. « Շահինը կ'անուանենք թուրք արուեստագէտ, զի թուրքիայէն է...: Եւ սակայն այդ ցուցահանդէսին մէջ ծագումէն սկսեալ մինչև ցայսօր ոչ մէկ թուրք մահմետական արուեստագէտի գործն է ցուցադրուած: Դարձեալ Հայն էր որ թուրք գեղարուեստի ներկայացուցիչն է'րլլար: Մենք ունինք արուեստագէտներ, սակայն ունինք արուեստի գլուխ գործողներ որոնք անկախօրէն թարգմանն ըլլան զուտ հայկական հանճարի: Ահաւասկ կէտ մը որ մտածել կու տայ: Գերմանիան ունի իր Կլիքը որ կը ներկայացնէ իր ցեղին տպաւորիչ երաժշտութիւնը, և իտալիան ունի իր Վէրտին' որ ցեղին անոյշ զգայնութեան թարգմանն կ'ըլլայ: Եւ կ'ըսենք, թէ գերմանական երաժշտութիւնը առհասարակ մաթեմատիկական ազդեցութիւն մ'ունի, իսկ իտալականը հոգեյոյզ զգացմունք: Ուրեմն երկու ցեղերուն մէջ արուեստը իր յատուկ գոյներով յայտնուած է: Մենք ունինք արուեստագէտներ, բայց ո'չ մէկը կարող է ներկայացնել ամբողջ ցեղին յատկանիշ գեղարուեստական ընդհանրական հանգամանքը: Խօսքս ժամանակակից գեղարուեստի մասին է, ան տարակոյս մեր Հին հարտարապետութիւնը, և Հին երգեցողութիւնը և